

23/05/2013

Srbija: Zakon o javnim nabavkama

—
Opšta regulativa

Publisher: Bojovic & Partners

Novi Zakon o javnim nabavkama (*"Službeni glasnik Republike Srbije"*, br. 124/2012) (u daljem tekstu: Zakon) počeo je da se primenjuje 1. aprila 2013. godine. Njegovom primenom prestao je da važi Zakon o javnim nabavkama (*"Službeni glasnik Republike Srbije"*, broj 116/2008) i podzakonski akti doneti na osnovu tog zakona, kao i član 5. st. 1. i 5. Zakona o podsticanju građevinske industrije Republike Srbije u uslovima ekonomske krize (*"Službeni glasnik Republike Srbije"*, br. 45/2010, 99/2011 i 121/2012), a koji se odnose na postupak izbora projektanta, vršioca tehničke kontrole, izvođača radova, vršioca stručnog nadzora, kao i vršioca tehničkog pregleda, odnosno za potrebe projektnog finansiranja za izgradnju objekata, i na dalje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke u slučaju zahteva za zaštitu prava ponuđača i javnog interesa.

Zakonom su donete novine koje se ogledaju kako u preciziranju i uređenju dosadašnjih rešenja koja su se pokazala kao problem u praksi, tako i u uvođenju novih instituta i pojmova koji treba da učine postupak javne nabavke efikasnijim i ekonomičnijim.

Značajne novine ovog Zakona odnose se na sledeće:

Vrste postupaka

Novi Zakon je odredio i definisao ukupno osam postupaka javnih nabavki u odnosu na šest postupaka javnih nabavki predviđenih ranijim Zakonom. Pored novina u dve vrste postupka javnih nabavki (otvoreni i zatvoreni postupak) predviđena su dva nova postupka, a to su: **kvalifikacioni postupak i konkurentni dijalog**.

Kvalifikacioni postupak se ovim Zakonom predviđa kao posebna vrsta postupka, za razliku od kvalifikacione faze restriktivnog postupka kao prve faze po ranijem zakonu, a koja i dalje postoji i po novom Zakonu. Ovaj novi postupak sprovodi se u dve faze, tako da sva zainteresovana lica mogu podneti prijavu za sve vreme važenja liste kandidata, a naručilac im pod uslovima iz konkursne dokumentacije priznaje kvalifikaciju svakih šest meseci i poziva da podnesu ponudu u drugoj fazi postupka.

Konkurentni dijalog se javlja kao potpuno nov postupak u sistemu javnih nabavki Republike Srbije preuzet iz evropskog zakonodavstva i namenjen za naročito složene nabavke kada naručilac objektivno nije u mogućnosti da odredi tehničke specifikacije predmeta javne nabavke i pravnu, odnosno ekonomsku strukturu javne nabavke.

U odnosu na ranije pravilo da se izbor najpovoljnije ponude vrši u otvorenom postupku javne nabavke, novim Zakonom propisano je da se dodela ugovora vrši u otvorenom ili restriktivnom postupku. Prema tome, otvoreni postupak i restriktivni postupak sada postaju pravilo i mogu se uvek koristiti, dok se ostali postupci javne nabavke mogu koristiti onda kada su za to ispunjeni posebni zakonom propisani uslovi. Na ovaj način restriktivni postupak javne nabavke više ne predstavlja izuzetak čija primena je moguća samo pod propisanim uslovima.

Otvoreni postupak javne nabavke prema definiciji datoj u novom Zakonu predstavlja postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu.

Restriktivni postupak prema definiciji je postupak koji se sprovodi u dve faze i u kojemu **sva zainteresovana lica** mogu da podnesu prijavu. Na skoro isti način kao i stari Zakon, novi Zakon o javnim nabavkama reguliše restriktivni postupak. Kao i u ranijem zakonu, predviđene su dve faze ovog postupka. U prvoj fazi naručilac utvrđuje ko ispunjava kvalifikaciju, a u drugoj fazi se pozivaju oni koji su ispunili prethodne kvalifikacione uslove da podnesu ponudu. Za razliku od starog zakona koji je propisivao da naručilac može sprovesti restriktivni postupak kada su predmet javne nabavke takva dobra, usluge ili radovi koji, s obzirom na tehničku, kadrovsku i finansijsku osposobljenost, mogu biti isporučeni, pruženi, odnosno izvedeni samo od strane ograničenog broja ponuđača, naručilac može sprovesti restriktivni postupak i kada javnu nabavku nije moguće unapred planirati sa stanovišta obima i vremena, a predmet te nabavke su povremene usluge ili potrošna dobra, odnosno povremene popravke ili radovi na održavanju, koji se pružaju, isporučuju ili izvode, ne prema posebnim zahtevima naručioca, već u skladu sa tržišnim uslovima. Novi Zakon tim uslovima daje kvalitet nove vrste postupka javne nabavke. Uslovi za učešće u postupku javne nabavke

Za razliku od ranijeg rešenja sa jedinstvenih sedam uslova za učešće u postupku javnih nabavki, novi Zakon predviđa obavezne i dodatne uslove.

Obavezni uslovi koje ponuđač u postupku javne nabavke mora dokazivati odnose se na:

- registraciju odnosno upis u registar;

- odsustvo pojedinih krivičnih dela ponuđača i zakonskog zastupnika;
- odsustvo mera zabrane obavljanja delatnosti;
- izmirene obaveze poreza i doprinosa;
- važeće dozvole ponuđača.

Dodatni uslovi za učešće u postupku javne nabavke, naručilac određuje u konkursnoj dokumentaciji. On može odrediti dodatne uslove u pogledu finansijskog, poslovnog, tehničkog i kadrovske kapaciteta. Takođe, može odrediti konkursnom dokumentacijom da ponuđač mora da dokaže da nad njim nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, odnosno prethodni stečajni postupak ili dodatne uslove ukoliko se odnose na socijalna i ekološka pitanja, kao i dodatne uslove u pogledu ispunjavanja obaveza koje ponuđač ima prema svojim podizvođačima ili dobavljačima.

Registar ponuđača

Bitna novina u Zakonu je postojanje registra ponuđača (član 78 Zakona), odnosno spisak svih onih koji ispunjavaju obavezne uslove koje predviđa Zakon, koji će voditi Agencija za privredne registre od 1. septembra 2013. godine.

Registar ponuđača biće dostupan na internet stranici, a svako lice registrovano kod organizacije nadležne za registraciju može podneti zahtev za upis u registar ponuđača, podnošenjem dokumenata kojima dokazuje ispunjenost obaveznih uslova. Lice koje je upisano u registar ponuđača nije dužno da prilikom podnošenja ponude, odnosno prijave dokazuje ispunjenost obaveznih uslova.

Pored novina u Zakonu, uprava za javne nabavke je donela i pravilnike koji preciznije uređuju planove nabavki, konkursnu dokumentaciju, načine izveštavanja, kao i pravilnik koji se tiče zahteva za mišljenje o pregovaračkom postupku:

1. Pravilnik o obaveznim elementima konkursne dokumentacije u postupcima javnih nabavki i načinu dokazivanja ispunjenosti uslova (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 29/2013*);
2. Pravilnik o sadržini izveštaja o javnim nabavkama i načinu vođenja evidencije o javnim nabavkama (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 29/2013*);
3. Pravilnik o formi i sadržini plana nabavki i izveštaja o izvršenju plana nabavki (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 29/2013*);
4. Pravilnik o formi i sadržini zahteva za mišljenje o osnovanosti primene pregovaračkog postupka (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 29/2013*);
5. Pravilnik o građanskom nadzorniku (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 29/2013*);
6. Pravilnik o načinu dokazivanja ispunjenosti uslova da su ponuđena dobra domaćeg porekla (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 33/2013*);
7. Spisak međunarodnih organizacija i međunarodnih finansijskih institucija čiji se posebni postupci javnih nabavki mogu primenjivati umesto odredaba Zakona o javnim nabavkama (*"Službeni glasnik Republike Srbije", br. 33/2013*).

Cilj novog Zakona je usklađivanje sa direktivama Evropske unije, kao i da se obezbede uslovi za efikasnu upotrebu javnih sredstava, spreči korupcija i sukob interesa, uspostavi jedinstveno tržište javnih nabavki i obezbedi konkurencija.